

LEKCIA I: STRACH

275/2006

www.inky.sk

7. 11. 2006

Boj sa svojho Boha – hrozivo obrovitánsky veľký – rozdiel medzi Abrahámom a Izraelom – festival strašlivej sily – Ugo Fantini – čo dáva váhu láske – dôkaz každého nového dňa – kríž – bázeň – pánbožko – Marielene Leistová

Tak fajn. Sme v Božej škole. Začína sa prvá hodina. O čom bude?

Pozrite sa do Biblie a dočítate sa hneď od jej začiatku slov, ktoré sa v rôznych obmenách znova a znova opakujú: „⁶ Zachovávaj príkazy Pána, svojho Boha, chodievaj po jeho cestách a boj sa ho.“ (Dt 8,6).

Bojíte sa Boha? Nie? Mali by ste sa! Boh je vskutku to najstrašlivejšie a najdesivejšie, čo môžeme stretnúť! Douglas Adams vo svojej knihe „Stopárov sprievodca po Galaxii“ hovorí: „Vesmír je veľký. Fakticky veľký. To byste nevěřili, jak je hrozivě obrovitánsky veľký, že z toho zůstává rozum stát.“ To isté môžete povedať o Bohu. O Božej Moci. Poznaní. Všetkom. Presne toto robí z Boha tú najnebezpečnejšiu a najhrozivejšiu osobu, vec, existenciu v celom Vesmíre i mimo neho. Nakoniec, kto by sa cítil príjemne v susedstve obra, nevyspytateľného, neovládateľného, proti ktorému nezmôžete vôbec nič a ktorý si s Vami môže urobiť čokoľvek, hoci aj rozmliaždiť Vás končekom malíčka, len tak, mimochodom, ako keď si mimovoľne zotriete smietku z líca?

To je naozaj pádny dôvod strachu z Boha. **Zaujímavé ale je, že Boh v niektorých prípadoch vyslovne cieľavedome pracuje na tom, aby sa Ho ľudia báli!** Abrahám je človek múdry. Vie si spočítať dve a dve. Bojí sa svojho Boha, pretože prinajmenšom tuší Jeho ohromnú Moc a Silu. List Hebrejom o tomto tušení vraví: „¹⁷ S vierou obetoval Abrahám Izáka, keď bol skúšaný, a jednorodeného obetoval ten, ktorý dostal prislúbenia ¹⁸ a ktorému bolo povedané: „Po Izákovi sa bude volať tvoje potomstvo.“ ¹⁹ Usudzoval totiž, že Boh má moc aj z mŕtvych vzkriesiť.“ (Hebr 11,17–19). Boh preto k nemu pristupuje mierne a so slovami: „Neboj sa Abram...“ (Gn 15,1). Izraelský národ ale, zdá sa, nemá v sebe toľko pochopenia. Nakoniec, žije v prostredí Egypta a tamojšie náboženstvo tomuto vedomiu nevelmi prospieva... Preto Boh voči nemu postupuje odlišne.

Boh pre Izrael usporadúva pomalý, rafinovaný a sugestívny festival Sily a Moci. Poznáme ho pod názvom „Desať egyptských rán“. Prečítajte si ich – je to strhujúci a dramaticky zrežirovaný „zápas“ medzi Bohom a faraónom, až nakoniec Boh v závere ukáže, že v skutočnosti sa doteraz s Egyptom – svetovou veľmocou! – vlastne iba pohrával a až teraz zjavuje svoju skutočnú a desivú moc. Zároveň iné pôsobivé príkazy (veľkonočný baránok a označovanie verají dverí krvou baránka) upevňujú v Izraelitoch povedomie toho, že tesne vedľa nich prechádza niekto *neovládateľný, divoký a strašlivý* – a zničil by aj ich, keby neurobili „bezpečnostné opatrenia“! Pôsobivé.

Príbeh potom pokračuje: Červené more s prechádzkou prostriedkom mora v tieni toho, čo nasledovalo: zničenie elitnej armády mocného Egypta... Potom oblak, temnota

a hrmenie na vrchole Sinaj, zvuk poľníc a Boží HLAS. Izrael úpenlivo prosíka Mojžiša: „Ty nám hovor a budeme ťa počúvať. Nech s nami nehovorí Boh, aby sme nepomreli!“ (Ex 20,19).

Načo to všetko bolo dobré?

Práve na to, aby Boh mohol zopakovať to, čo povedal Abramovi a teraz to Izraelu opakuje cez Mojžiša: „*Nebojte sa...*“ (Ex 20,20). Naozaj, má to svoje čaro a hlavne svoj efekt! Len si to predstavte v trochu inej podobe a situácii:

Príde za Vami priateľ a povie Vám: Zaujímam sa o Teba Ugo Fantini. Pozriete na neho a pobavené sa opýtate. Ugo Fantini? Čo je to zač? Kto je to? A priateľ pokračuje: Je to najbohatší človek na tejto planéte. Vláda ohromným finančným impériom, v porovnaní s ktorým je slovenská ekonomika detská hračka. No, to by ste už zbystrili pozornosť... A priateľ pokračuje: Pravdu povediac, je to skutočný vádca zeme. Počul si už niekedy o tom, že na svete je tajná svetová vláda, ktorá rozhoduje o osudoch ľudstva? Tak on je jej šéf. Politici, prezidenti, králi a šejkovia sa pred ním plazia a žobrujú o priazeň, o úsmev. Stačí, aby pokynul, a pohnú sa armády! Tu už Vás obide mráz po chrbte a o poznanie tichšie a bojazlivejšie sa opýtate: A čo odo mňa tento človek chce? A priateľ pokračuje: Vraj si mu kedysi, ešte v cudzineckej légii, zastrelil jediného a milovaného syna. A okrem toho si mu (možno nechtiac, ale predsa) pokafral nejaké veľkolepé plány a obchody a spôsobil spústu veľmi, ale veľmi veľkých nepríjemností! Tak to už by Vás začal obchádzať strach. A jedného dňa Vám pri dverách niekto zazvoní... parta chlapov v čiernom Vás zbalí... naloží do auta... a potom zrazu stojíte pred NÍM! Strach vrcholí, ON osobne prichádza až k Vám... a podáva Vám ruku... hovorí o odpustení... o adopcii... o dedičtve... ohromnom majetku, ktorý Vám chce darovať... a Vám sa zrazu točí hlava, tmí v očiach, prežívate záchvat šťastia, radosti, uľahčenia...! Aký ohromný rozdiel od toho prvého okamihu, keď ste sa iba pýtali: A kto je to? A čo vlastne chce?

Práve hrôzu vzbudzujúca ohromná veľkosť a strašivosť Boha dáva váhu tomu podstatnému: Jeho LÁSKE a Jeho odpusteniu!

- Keby v Egypte Mojžiš len tak prišiel a povedal by: JHWH Vás miluje a vyvolil si Vás – Izraeliti by sa ho asi s najväčšou pravdepodobnosťou opýtali: A ktože je to, ten JHWH?

- A tak sa JHWH najprv predstaví. Imperiálne a pompézne. Predstaví sa ako Boh, Boh mocný, Boh so silným a zdvihnutým ramenom.

- A uprostred tohto predstavenia zažíva Izrael prvý raz onú bázeň nad tým, čo Mojžiš vyjadril slovami: „⁶ Ved' ty si svätý

ľud Pána, svojho Boha; teba si vyvolil Pán, tvoj Boh, za svoj vlastný ľud zo všetkých národov, čo sú na zemi. ⁷ Nie preto, žeby ste boli početnejší ako ostatné národy, prilipol k vám Pán a vyvolil si vás, veď ste najmenší zo všetkých národov. ⁸ Ale preto, že vás mal rád a že chcel zachovať prísahu, ktorú urobil vašim otcom, Pán vás vyviedol mocnou rukou a vyslobodil z domu otroctva, z ruky faraóna, egyptského kráľa.“ (Dt 7,6–8). Samotný fakt, že Izrael žije, že sa oň Boh zaujíma, že ho vedie, chráni, vovádza do krásnej a bohatej krajiny – v tomto všetkom teraz Izrael dokáže konečne vidieť to podstatné, o čo Bohu ide: Božiu lásku k Izraelu.

- Ono to ale ešte bude veselé. Izrael je „ľud nepoddajnej šije“ (Ex 32,9). Bude treba až skúsenosti Babylonského zajatia, kým si Izrael konečne uvedomí do hĺbky srdca: Boh je naozaj slobodný, nespútaný, desivý a mocný. A tento Boh ma naozaj, hoci nepochopiteľne, nepravdepodobne a napriek všetkému, ale predsa MILUJE...!

- A vtedy Boh povie svoje posledné slovo, posledné vyznanie Lásky. Nestačí, že každý nový deň života je pre nás, ľudí, znakom a dôkazom Božej lásky a odpustenia. Boh vyjadrí svoju lásku ešte mocnejšie. V Ježišovi Kristovi sa nechá našimi malými ručičkami pribiť na kríž. Zomrie v krutej agónii, zahrnutý posmechom. Potom vstane z mŕtvych – a namiesto desnej pomsty odpustí. Ba viac! Pozve k synovstvu, k dedičstvu! K zbožšteniu!!!

Bez toho, aby sme spoznali veľkosť Boha nie je možné aby sme si uvedomili skutočnú veľkosť Božej Lásky. Práve zo spojenia strašlivej veľkosti Boha a nepochopiteľnej a krajnej lásky Boha sa rodí to podstatné: Bázeň voči Bohu. Myslím si, že bez nej nie je možné, aby sme Bohu odpovedali rovnako veľkou, krajnou láskou.

Naozaj ľutujem ľudí, ktorí žijú v onom stave. „Boh? Ó, to poznám, ja som odmalička vychovávaný v náboženstve! Ja viem o Bohu všetko, ja v neho verím, ešte od decka!“ – a, samozrejme, najrôznejšie variácie tohto postoja. Či dokonca rôzne „pánbožko“, „pánbíčko“ a podobne... Keď potom títo

ľudia počujú o Kristovej smrti, povedia tým svojim tradičným meštiackym tónom: „No, pravda, Ježiško za nás zomrel, pravda, tak je to“ – ale z hlasu cítite, že to pre nich nie je o veľa viac, než keby hovorili: „Šunka zlacnela o päť korún, pravda, počuli ste to, že?“ Podobne vnímajú aj Božiu lásku – ako čosi banálne, dokonca samozrejme...

Priznám sa, že Starý zákon s jeho imperiálnym zjavovaním sa Boha – Vládca bol pre mňa dlho nepochopiteľným. Až teraz som to konečne pochopil. Naozaj, bez prežitia a uvedomenia si Božej veľkosti je zhora nemožné uvedomiť si veľkosť Božej Lásky. Je to tak...

Napadla ma tak Nemka Marielene Leistová. Napísala knihu o výchove detí k Bohu. *Hovorí v nej, že dieťa má byť asi do veku troch rokov zoznamované s veľkým a mocným Bohom – Stvoriteľom sveta. Potom asi do siedmeho roku života s Bohom, ktorý sa o človeka napriek svojej vyvýšenosti a veľkosti stará. A to aj napriek hriechu a zlu človeka. A nakoniec, po siedmom roku, môže byť privedený k Tajomstvu Kríža a Ježiša Krista.* Napadlo ma, že presne toto Boh urobil s Izraelom: Najprv sa mu zjavil ako Boh Mocný, Boh Vyvýšený, v búrke, bleskoch a hrmení, v oblaku dymu a v mocných skutkoch. Potom sa zjavil ako Boh, ktorý sa napriek tomu – a napriek notorickej „tvrdej šiji“ Izraela – o Izrael úplne nepochopiteľne stará ako otec o svojho syna, matka o svoje dieťa, ženích o svoju nevestu – miluje ho! A nakoniec zjavuje svoju Lásku posledným a krajným spôsobom: zomiera rukami človeka na kríži, aby potom, keď vstane z mŕtvych, mohol znova... odpustiť.

Myslím si preto, že prvá lekcia, ktorej sa musíme v Božej škole naučiť, je uvedomiť si skutočnú ohromnosť, veľkosť, stravujúcu svätosť, desivú moc a silu tohto divokého, nespútaného, neskroteneho a teda nebezpečného Boha. Až potom dokážeme aspoň trochu pochopiť a uvedomiť si aj Jeho Lásku k nám. Je to predpoklad nášho obrátenia, našej spásy. Preto to Boh robí...

Váš Inky

Referencie:

úvaha č. 237, 274